

Marianne Saghy

VESTE REGIA INDUTUS: prikazi vladara u Vita Martini

Članak analizira kompleksne povijesne i književne prikaze vladara u djelu Sulpicija Severa, *Život svetoga Martina*. Djelo raspravlja o tome kako su svečeve spektakularne rasprave s vladarima poslužile Sulpiciju ne samo kako bi propagirao svoje asketsko učenje već i svoju političku filozofiju. Tri događaja prikazuju glavnoga junaka u društvu careva te opisuju njegovu pobjedu nad njima. Car Julijan iskušava Martinova Boga, Magnus Maksim njegove svećeničke ovlasti, dok "vladar svijeta", Sotona, iskušava Martinovu vjeru. Martinove rasprave s vladarima služe ne samo kao reklama asketske propagande Sulpicija Severa već i kao izraz razočaranja kršćana u svjetovne vlasti zbog ishoda arijanskih konflikata te krize s priscilijanistima. Sučeljivanje sveca s carem u Vita Martini naglašuje raskid sa svijetom, utvrđuje pravu vezu između duhovne i svjetovne vlasti te učvršćuje superiornost duhovnog autoriteta nad zemaljskom vlasti. Martin je bio svjedokom vladavine šestorice careva u zapadnoj Europi, međutim, samo dvojica imaju značajnije uloge u Vita Martini: Julijan te Magnus Maksim, uzurpator u Galiji. Treća carska figura jest "vladar svijeta", Sotona, koji se Martinu ukazuje sa svim vladarskim insignijama, predstavlja se kao Krist te tjera Martina da ga štuje. Slika Sotone kao cara sažima asketsku duhovnost te hilijastička očekivanja karakteristična za Martina i Sulpicija, koji su vjerovali kako je smak svijeta blizu. Prezentirane kao niz slika dramatičnosti kojih se postupno pojačava, Sulpicijeve priče naglašuju potrebu raskida sa svijetom. Njegov živopisan stil pisanja daje filmsku kvalitetu Martinovim susretima s nekadašnjim protivnicima, kako s vladarem, tako i s vragom. Martin u svakom susretu ostvaruje prevlast: kao vojnik, asket ili biskup. Svaki je car ponižen Martinovim superiornim Bogom te njegovim višim moralom. Sulpicije kao povjesničar prilagođuje stvarne povijesne događaje kako bi konstruirao Martinove susrete s vladarima. Članak će istražiti povijesnu jezgru svake priče prije nego što će interpretirati njihovo specifično, simboličko značenje. Vladari čine kontrastnu grupu, tj. u opoziciji su postignućima asketa, biskupa čudotvorca. Vita Martini sa svojim negativnim kritikama svjetovne vlasti stvara novu sliku biskupa te mijenja predodžbu cara u Rimskom Carstvu u nadolazećim stoljećima.

Prijevod s engleskoga: Sandra Maljavac